

Nepošteni se dopiru na tiskaju. Pripisane se pisma, obično, šalju bez ikakve poštice, čime ih se poštiti dopire. Isto tako je se poštiti. Novel se šalju poštom, naravno, ali ne poštom (samo poštice) na administraciju „Naša Sloga“. Ima, prošim i najbliža pošta valja, točno označiti.

Komun list nedođe na vrijeme, neka se javi odgovorničaru u uredniku pisma, za koje se na pisa poštarine, ako se izvane napise: „Reklamacija“.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slagom rastu naše stvari, a neolaga sve pokvari. Nar. pod.

Izdat svakog četvrtka na celom azku.

Dopisi se vraćaju ako se nećikaju.

Nobiljegovani listovi se neprimaju. Predplata s poštarinom stoji 30 for. za seljake 20 for. na godinu. Razmjerno for. 20/10 i za pol godinu, izvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalazi se u Via Farnese br. 14.

GOVOR

narodnoga zastupnika Dra. M. L. a g i n j e, izrečen na zadnjoj skupštini političkoga društva „Edinost“.

(Nastavak)

Prelazim na drugi predmet, koji je od velike važnosti za neposrednu budućnost našega naroda. Mi stojimo pred novim izbori i za nekoliko sedana mogli bi jurve biti razpisani. Ako učinim naš narod svoju dužnost i pošalje svoje zastupnike bar od tamo, otkuda ih je do sada slao, pokazati će tim, da je čil i krepak; propademo li, biti će za nas ne samo velika škoda, već i dokaz, da polazimo oružje, ter će se reći o nam: *tu čimire narod*. Borba je život, a to vidimo svuda i svagda. Jer pako hoće naši protivnici, da nas unište i zatara, što je jasno dokazano, znači ta borba: *borbu za naš obstanak*.

Uvjeren sam posve, da će se hrvatski i slovenski birači još jače boriti za svoje pravo, nego li su se borili prije 6 godina, i da će se boriti kao lavovi i tamo, gdje do sada ne bijaše borbe. Velike koristi za naš uspjeh može biti, ako slijedimo postupanje naših narodnih protivnika — Talijana. Talijansko političko društvo za Istru imalo je dne 20. junija glavnu skupštinu u Malom Lošinj. Tim povodom izrekao, je zastupnik Bartoli govor o izborih za državni sabor. Taj govor je za nas od osobite zanimivosti, jer nam otkriva postupanje u talijanskom taboru. Radi toga moramo i mi paziti na to, što čine naši protivnici, a da uzmogemo osuđiti njihove zle namjere.

Spomenuti govor bijaše takav, da bi se ga morao zasramiti i svaki Talijan, koji ima nekoliko političkoga poštenja. U ime čovječanstva i naše narodnosti prosvjedujem najodličnije *proti besramnim klevetam toga govornika*; prosvjedujem svečano, da c. kr. vlada, koja inače rado plieniti slovenske novine, dopušta, da se tiskaju takove stvari! „*L'Istria*“ od dne 27. junija t. g. donela je cijeli taj govor. Među ostalim rečeno je tu, da smo mi neprijatelji Istre, naše domovine. Ali kako bi čovjek mogao biti neprijatelj svoje domovine? Nu pomisliti treba, da su drže Talijani za tuđince. Kao što govori dr. Bartoli, tako govore i pišu svi talijanski pravači i njihovi časopisi. Tomu je naravski posljedica, da se tim talijanski puk uzgaja u neopisivom neprijateljstvu proti nam. Zalostna je istina, da su takovi govori prošli jur u kev mnogim Talijanom, koji inače nebi bili zli ljudi. Ali pošto čuju neprestane takove klevete, osvjedoče se napokon, da smo mi njihovi protivnici. Čovjek bi se morao smijati na ono, što se je sve izreklo na glavnoj skupštini u Malom Lošinj, ali stvar nije smiješna, jer je množvo naroda uvjeren o istinitosti svega onoga. Smiješno je pako svakako, što se ti ljudi pritužuju svakom prigodom, da su vlade protivne i neprijateljske Talijanom, otkada su oni pod austrijskim gospodstvom. Nu niti o smislenosti takove tvrdnje ne treba mnogo govoriti, već je dostatno, ako navedemo činjenicu, da se je kod sudova u Istri do pred koju godinu pisalo i ustmeno razpravljalo izključivo talijanski; da se je kod svih financijskih oblasti u Istri rabilo i radi se većinom i dan danas jedino talijanski jezik. A uzprkos svim tim povlaštajem, koje uživaju Talijani Istre, tuže se još uvijek, *da im je slabo*! (Obični smieh). Nu napram našem puku znaju se pohačati, da u Istri gospoduje njihov jezik. Dodju li naimo u doticaj sa našim narodom, kažu mu prezirno: *Što će ti sa našim jezikom!* Eno: *bičkup je s nami, svada je lakodjer us nas, konijer od apela je s nami i logocent je us nas. Doi su za nas!* Kad su na samu, hvale se isto tako: *svi su s nami, svi su za nas!* Nu u

javnosti viču: *da su progonjeni otkada su pod Austrijom* (Obični smieh). To je šarlatanstvo kao njihovo osobito svojstvo, koje prekorajuje sva medje.

Njegovo Voličanstvo, naš prejasni vladar govorio je za vrijeme zadnjeg zasjedanja delegacijah sa poljakinim i češkim delegati njemački, a sa delegatom *Rizzi-em* nekoliko rieči talijanski. Usljed toga napisao je „*Il Giovino Pensiero*“ članak, u kojem stoji, da je i sam cesar na njikoj strani i da priznaje lakodjer Njeg. Voličanstvo, da je *Istria talijanska pokrajina*. O takovom postupanju čak proti nosiocu krune, molim, da sudite sami. (Burni izrazi ogorčenja!)

Oni se drže framasonskog načela: *ako se hoće braniti, valja da navajuješ*. (Odobranje i pleskanje!) To načelo priznala je „*L'Istria*“, kadno se je hvallila radi uspjeha, kojeg su postigli prigodom izgrada radi dvojezičnih tabla: *„L'attacco è stata sempre la migliore delle difese“*.

Ovo je dakle njihovo načelo, po kojem hoće, da izaberu barem četiri zastupnika za Istru u državni sabor, a bude li moguće, i petoga. Na zar bi bilo pravedno, da Talijani, kojih je jedva jedna trećina u Istri, dobiju sve zastupnike, a Slaveni, kojih ima dvie trećine, nijednoga zastupnika?!

Gospodo moja! Da vam kažem istinu, ako bude vlada kod budućih izbora postapala kao i do sada, može se dogoditi, da nam Talijani otmu ovaj ili onaj kotar; oni ga neće oduzeti po pravu, nego prevarom. Predložio bih radi toga i u ovom pogledu resoluciju, kojom bi imala glavna skupština zahtjevati od vlade, da otkalje na izbore u Istri izkusnih i vještih činovnika. To zahtjeva i moral, jer je dobro poznato, kako se postupa kod izbora u Istri.

Upravo radi toga smo prislijeni upozoriti vladu, da pošalje u Istru na izbore izkusnih i vještih činovnika. U ostalom i sama pravica zahtjeva, da se slabijega štiti proti moćnijemu, nu mi ne tražimo ništa toga, već zahtjevamo jednino to, da vlada bude nepristranom. Amo na jug neka pošalje izkusnih činovnika, muževa, nipošto mladića, koji ne imaju jošta nikakva iskustva. To vrijedi osobito za knetske občine, gdje je prigodom izbora Talijanom sve dozvoljeno. Naši protivnici pripravni su za izbornu borbu, na borbu do skrajnosti, jer znadu, kako se je govorilo na glavnoj skupštini u Malom Lošinj, da u Beču broja zastupnika, da vlada dakle tim više računana sa strankom, čim više ima ona timo zastupnika. Mi imamo dva, a protivnici dva. Da imamo mi tri, oni pako samo *jednoga*, to bi bilo pravedno obzirom na razmjern pučanstva, a koristno bi bilo s toga, što su u Beču počeli računati sa istinitim odnosaji. Da imaj pako oni sva četiri zastupnika, tada bi mogli u Beču sliktati odnosaje po miljoj volji, kako bi sami htjeli bez straha, da će ih itko pobiti. To je težnja naših protivnika, a naša je sveta dužnost, da nastojimo bar oko toga, da neizgubimo dosadašnja dva zastupnika i da nam izbor u V. kuriji ne bude štetan.

Kako je poznato, imade u V. kuriji izborno pravo svatko, koji stanuje najmanje 6 sedana u dotičnom mjestu, koji je navršio 24 godine i nebijase kažnjen radi prostih zločina, kako je krađa, prevara itd. U toj kuriji moramo nastojati, da bude izabran naš zastupnik. Upozoriti vladu na to, da pazi neka budu izborne listine pošteno sastavljene.

Nadalje treba ju upozoriti i na pogibelj, da se ne bude mogta kasnije izpričavati, da nije znala, što bi se sve dogoditi moglo. Mi bismo bili kukavica, ako se nebi smo branili proti talijanskomu nožu zubi i nokti. Godine 1891, bila bi stalno tekl, krv u Poreču, na Pomjan, šini i Sanvienti i drugud, da nismo mi umirili razdraženi narod. Ogorčenost i

razdraženost bijaše užama, što je također vladu poznato. Kao plaču zato, što smo umirili narod, izgubio je gosp. profesor Špinčić svoju plaču. (Ironičan smieh i pleskanje). *Nu takovih usluga, to neka si upamti vlada, nećemo joj više izkazati*. (Burno odobranje i klicanje: Nećemo! Nikada više!) Mi nećemo naroda zavajati na nezakonite putave i na kaznjive čine, nu uiti ga nećemo odvracati više od toga (Burno odobranje). Mi bismo bili kukavica, kad bismo ctiljavali palicu, kojom nas biju. (Gromovito odobranje). (Konac sliedi.)

Ministar predsjednik grof Baderi u Primorju.

Što se je već više puta spominjalo, to se je u posljednjoj sedmici dogodilo — njegova preduzivenost gospodini ministar-predsjednik grof Kazimir Baderi posjetio je Primorje, naime Goričku, Trst i Istru. Ma koliko bi razmjerno kratak taj put, ma tko i knda ga vodio, svakako je hvalovredno, da je došao. Toga, što je nam poznato, nije učinio još nijedan ministar-predsjednik, a valjda niti nijedan drugi ministar. Na nećemo, da danas nikakvih refleksija činimo, već hoćemo, da samou opišemo njegov put po Istri, spomenuv prije toga u kratko, što i kako bijaše u Goričkoj i Trstu.

U Goričkoj i Trstu.

Duga i uzka je Gorička pokrajina. Željeznicom dovezao se je dne 8. u jutro do Trziva, u Korušku, gdje ga je dočekao c. kr. namjestnik Primorja i zemaljski glavar Goričke. Na medji koruško-goričkoj dočekalo ga je 8 slovenskih što državnih što zemaljskih zastupnika, pozdraviv ga na usta dra. A. Gregorića. Od tuda provezao sa je celom soškom dolinom do Gorice, dočekivan na celom putu po svećenih, občinskih načelnih, učiteljih, dječacih i djevojčicah i mnogobrojnom puku, i počašćivan pucanjem mužara, slavuluc, cviećen, glazbom, pjevanjem, nagovori, živio-klicaj, osobito u većih trgovištih *Dolcu, Kobariju, Tolminu i Kanalu*, kao i u *Salkanu*, i tik na medji salkansko-goričkoj, sve po samih Slovenceh i Slovenkah.

Na omeđju grada Gorice dočekao ga je gradski našelnik gorički sa mnogo ljudi talijanske i slovenske narodnosti, kojih jedni su klicali *„sviča“* drugi *„živio“*, znak, da tu već nije čist slovenski živalj, nego da tu živu u gradu Talijani i Slovenci.

I po gradu bilo je čuti ih obojih poklika, više *„živio“*, jer su neki Talijani mjesto pozdravnih rieči, klicali smradne rieči i psovke na Slovence i davali i inače izraza svojoj *„kulturi“* i svojem čnvtvovanju.

U audijenciju primio je do 200 osoba, pokriepio se pak te odvezao iz Gorice, pozdravljen i na odlazku najviše sa *živio*, u Podgorju blizu Gorice, gdje živi izključivo naš narod, pak u Loenik, gdje bijaše jedini prije 50—60 godina, a gdje ga i danas još ipak ima. Na to se je provezao kroz Gradušku i neka druga većinom furjanska mjesta do Trzica, otkud je kroz Nabražinu došao željeznicom u Trst. U Nabražini dočekao ga je zastupnik vitez Naberger sa drugom dvojicom zastupnika tržeškanske okolice, i odpratio pak do Trsta. Tu ga je na kolodvoru dočekao biskup Šterk, gradski načelnik i više drugih službenih osoba. Pred kolodvorom dočekalo ga je množvo ljudi, kakvih 2000 Slovenaca i 200 Talijana. *Živio-klicaj* bijahu toll mnogobrojni i tako glasni, da je *sviča-klice* bilo jedva čuti. To priznanje napokon i novine iz crvenoga talijanskoga tabora, samo ljudi vladinih novina čuli su

jedino klicanje *„sviča“*. Ono, što bijaše Talijana, bijahu većinom ljudi od društva „Austria“ ili od ovoga naručeni. Glavni Talijani zabavljali su se u to doba kod glazbe na velikom trga.

Bilo je to čns 10. u večer. Dne 11. je gospodin ministar-predsjednik primao u audijenciju u namjestničkoj palači. Osim službenih, duhovnih i svjetovnih oblasti, oglašali su se u audijenciju i bili su primljeni predstavnici jedanaestih slovenskih, odnosno slovensko-hrvatskih korporacija i društava, dvoji talijanski.

Prilikom obilaznja po gradu, dočekivali su ga dakako predstavnici oblasti, k kojim je dolazio. Pučanstva ne bijaše vidjeti.

U Istri.

Težak bijaše porodaj glede putovanja po Istri. I službene osobe i službene novine javljale su, da će se put ustanoviti tek u Trstu, petak dne 11. za subotu i nedjelju dne 12. i 13. septembra. Bijaše tu svakojakoga željavanja, mešetarenja, pletenja. Gospoda Talijani i njihovi zagovornici su ustanovili što će, ali nisu znali, hoće li Baderi na sve njihove pristati. Za jedno bili su stajni, da će naime Baderi u Poreč i koji dan i kojim uru će tamo prespjeti, ali nisu znali, kuda će do tamo. Zemaljski kapetan dr. Campitelli u svojoj poznatoj nepristranosti pozvao je već 9. septembra talijanske i talijanske občine, da očašaju svoje deputacije u Poreč za subotu dne 12. septembra o 2 uri poslie podne. On je došao zajedno sa zemaljskim prijednicij G. a m b i n j o m i C l e v o m u Trst pokloniti se gospodinu ministar-predsjedniku i prosiiti ga, kuda da putuje. Čekao je, dok su audijencije svršile, da sazna za udes svoje molbe. On veli, da se je htjelo pokazati ministar-predsjedniku predjelo, kuda bi imala proći željeznica. „*Il Piccolo*“ kao da ih je izdao. Grizac se, što je Baderi bio od Prehla do trga pred tržanskim kolodvorom, izuzam ono malo furjanjje, pozdravljen samo slovenski, i što je Primorje do Trsta pokazalo svoje pravo lice, zaključio je *„istarske notabilite“*, koje su se tada u Trstu nalazile, da uplivaju na putovanje Baderijevog tako, da se bude mogao uvjeriti, da nije samo obala, nego da je i unutarnost Istro talijanska. Najprije se je kanilo putovati morem do Poreča, pak do Pule. Onda se je to tako promijenilo, da će se do Prezina, pak do Rovinja željeznicom, parobrodom od Rovinja do Poreča, pak od Poreča natrag do Rovinja, te željeznicom do Pule. Stanovitva gospoda natezala su na *Piran* bud morem bud kopnom, kotčijom. Samo u tom nisu uspjela. Na Piran nije hotio. Kočijom je išao na Kopar—Buje—Viznadin—Brijun—Poreč.

Ali i to kao da se je tajno držalo, ili da se ne bijaše stalno, kako će nit kuda, dok ne bijaše na putu.

Od Trsta do Kopra.

Iz Trsta odpratio se je kočijom ministar-predsjednik grof Baderi u 7 sati u jutro dne 13. septembra, prvoem po c. kr. namjestniku i po tajniku svojem i ovoga. Čio je priprio na istarsko zemljište, bio je pozdravljen pucanjem mužara iz slovenske *Doline*. U Zavrjah, gdje se posve stupa na istarsko zemljište, napravila je občina Dolina slavuluc i okitila ga vladarskim i našimi zastavami. Dočekao je gospodina ministra - predsjednika župnik dekan V. i više drugih slovenskih pravača, kao i pjevačko društvo „*Vodnik*“ i veliko množvo naroda iz *Doline* sa gromovitim *žetvo*, i samo njimi, tu se nije zaustavio jer su ga gg. G. a m b i n j i S c h a e f f e n h a u e r dalje odveli. Pri Orehu dočekalo ga je veliko

mnogstvo slovenskoga puka iz *Plavji, Škofji, Opa*. Na čelu puka bijaše zastupnik Josip Kompare, župnik-dekan iz Opa, koji je visokoga putnika u ime naroda također pozdravio. Tamo je došao također jedan občinski savjetnik Vallo iz talijanskih Milja sa glazbom. Taj gospodin bijaše toli drzovit, da je vikao na Slovence i pitao ih, tko da im je dao pravicu dignuti slavolik na Zavljah i tamo kao i kod Orehu klicati „živio“. Naši ljudi bili su toli trezni, da na tu drzovitost i izaziv nisu ni odgovorili, već su zastupili grizućega se savjetnika.

Na cesti, gdje odvajja prostrana cesta u slovenske *Dekane*, dočekala je ministra-predsjednika dekanaska glazba sa mnogo ljudi. Glazba je svirala, mužari su pucali, narod je klicao „živio“.

Na mostiću, gdje odvajja prostrana cesta od glavne u Kopar, dočekali su ga pomjanski župnik g. Tomšič i občinski načelnik Belič sa Hepim brojem ljudi, koji svi su ga pozdravili sa srdačnim „živio“.

U Kopru samom, na velikom trgu, kad je ministar-predsjednik išao u zgrade ureda, pozdravila ga je lepa množica Slovenaca dakako u svojom jeziku, sa „živio“. Zato pak se je sa strane onih od „kulture“ u Kopru na nje upalo i bacalo „pomidore“. Zato su spomenuta dvojica župnik Tomšič i načelnik Belič mogli iz Kopra samo uz pratnju c. kr. žandara.

Eto prvoga slučaja na putu ministra-predsjednika grofa Badienija, gdje se je upalo na naše ljude da to, jer su prvoga savjetnika krune pozdravili svojim jezikom. Koja razlika između njuhde naših ljudi n. pr. onoga dana kod Orehu i talijanskih ljudi onoga istoga dana u Kopru! Ono je prava njuhda, ovo kultura istarsko-talijanska, pravo reknu *bruturra*. Talijanskoga puka bijaše prilično mnogo na trgu koparskom, al samo par fakina i nešto dječaka vikalo je „evviva“. Dječaci i najniže ljudstvo igralo je pri dočeku najvažniju ulogu.

IZ KOPRA DO BUJA.

Kako do Kopra tako i od Kopra prolazio je ministar-predsjednik čisto slovenskim predjelom, med *Sotomario* i *Gazonom*, gdje bijaše pozdravljen, pod *Dvorom* ili *Kortami* i *Se. Petrom* do *Kastela*, kojega bi Talijani htjeli imati talijanskim po njihovom župniku tamo i učitelju i par obitelji, u kojem pak u istinu puk govori slovenskim jezikom, koj već ovdje prevaguje na hrvatski. U Kastelu došao je pozdraviti iz Pirana ministra-predsjednika poznati dr. *Fragiaco* mo sa občinskom deputacijom. Kad nije htio ministar-predsjednik u Piran, odpehlo se je iz Pirana načelnik kakve dvie ure, da pozdravi ministra-predsjednika, i valjda, da ga čini misli, da je Kastel talijansko mjestance. Ministar-predsjednik zalivalo se je na pozdravu, i jednoga dao uputu g. načelniku dru. *Fragiaco* mo, *neka govori austrijsko čustvo medju njegovim pučanstvom*. Nekeže se, što je na Fra *Giacomo* odgovorio, valjda je mudro šutio.

U B U J A H.

U *Bujah* dočekalo je ministra predsjednika veliko mnoštvo tamošnjega gradskoga talijanskoga pučanstva. To pučanstvo već se je nekoliko put upro stano-vitje gospodi, i ovo je većinom stalno od srca pozdravilo austrijskoga ministra-predsjednika. Našega puka iz okolice bilo bi stalno također došlo, da je saznao za njegov dolazak. A da je to naš puk usoppor svim talijanskim tvrdnjam i lažnim statistikam, o tom se može svatko svaki dan osvjedočiti. Talijani ga proglasuju takovim i rade, da bude takav ciljem svojim postupkom koji autonomne toli državne oblasti.

U V I Ž I N A D I.

Načelnik *Viznada* pozvao je svoja posebnim oglaš, da uzlikom ministru „*an evviva*“.

U *Viznadu* došlo je nešto čestitih Hrvata iz nedalekih krajeva, da pozdrave ministra-predsjednika. Odušda tjerati su ih viznadaški talijanski. Hrvatom, utekavšim se za pomoć c. kr. ovčnikom, rekoh *ov, da ne imaju dovoljno sile, da ih obrane*. Njim nije ostalo drugo, nego da zapuste *Viznada*, ako su htjeli, da živu glavu odnesu. Eto drugog slučaja na putu *Badenija*, gdje su „civilizirani“ istarski Talijanci zaprijetili pozdraviti prvoga savjetnika krune, i gdje je javna sigurnostna oblast izjavila, da ne može braniti Hrvata, jer da je preslaba. Dakako valjato je pokazati, da je *Viznada* talijanska, i nije se smjelo čuti glasa velike većine onoga pučanstva, koja je za svu talijansku školu i za svoja župnika Talijana iz Italije sadržalo još svoj narodni jezik i svoje narodne obitaje.

U K A Š T E L I R U.

Tu je narod velikom većinom pozdravio ministra-predsjednika svojim hrvatskim jezikom.

U V I Š N J A N U.

Pram bijaše već kesno, ipak nisu g. ministra predsjednika vodili iz *Kaštelira* ravno u *Poreč*, nego daljnim putem na *Višnjau*. Tu su ga pozdravili Talijani iz gradica i Hrvati iz okolice. Ovi ga pozdraviše dakako svojim hrvatskim jezikom, sa „živio“. Zato su pak kasnije mnogi platili „*Kulturni*“ Talijani i Talijanski navallili su na nje iza odlaska ministra-predsjednika kamenjem i inače i ranili mnoga, nekeže na smrt. Ogorčenost kod našega puka je s toga velika. *Dolazi pozdraviti prvoga savjetnika krune, pak je za to napadan, tučen, ranjen — do smrti!*

(Konac sliedi).

Franina i Jurina

Fr. Ča da su senjali puljskega Čorinu? Jur. Ča ćeš ga više senjvat lego je senjan; ter vidiš, da je čorav i kroupast kako i ciganska mrha.

Različite vesti.

Zaplens. Današnje prvo izdanje lista zaplensilo nam je c. kr. državno odvjetništvo radi članka „U *Poreč*“. Mi smo za naše predplatnike napravili drugo izdanje.

Kastavsko občinsko zastupstvo novoimenovanomu biskupu presj. g. *Andriji M. Šterku*. Iz zadnje občinske sjednice u *Kastvu* bijaše odaslana novomu našem biskupu slijedeća čestitka:

Presvjelom gospodinu *Andriji Šterku*, biskupu tršćansko koparskom u *Trstu*. Sakupljeni u sjednici, tumačed preugodna čustva kastavskih *Vam* suobčinara i svoja čestitajuć usrdno prigodom svečanog ustoličenja presvjelosti Vaše duhovnim nadpastirom svima obljubljenom, kršćanskim naukom potučeni uvjereni molimo Svecijšnjega podijeliti blagoslov. *Kastavsko obč. zastupstvo*.

† *Matija pl. Mrzović*. Due 13. t. mj. preminuo je u *Zagrabu* nakon duge i teške bolesti providjen sv. Otajstvi u liepoj starosti od 73 god. zaslužni hrvatski narodnj, odvjetnik g. *Matija pl. Mrzović*, naš dugogletni predplatnik i osobiti prijatelj istarskih Hrvata. U doba banovanja *Raucha*

pod vladom bana *Matrančica* igrao je pokolji *Mrzović* veoma važnu političku ulogu. *Laika* mu bila hrvatska gruda!

Pastirki list biskupa Šterka. U ovdjenskih novinah *list*, da je izdao presj. g. biskup *Andrija M. Šterk* prigodom svog ustoličenja *pastirki list* na podrejeno svu stalo. Predjel nam taj *list* do rukuh, donesti čemo i mi bar u kratko sadržaj.

Junačtvo gospođskoga fakincadi u *Puli*. Naši narodni protivnici pokazali su i prigodom boravka ministra predsjednika g. grofa *Kazimira Badienija* u *Istri*, da su najveći protivnici mira i reda u pokrajini i da im je stalo jeđino do toga, da uzdrže nadvladu i gospodstvo nad ogromnom većinom puka te naše zemlje. O krvavim nasalah i izgredih proti našim kmetovim i rodoljubom u *Višnjau*, *Poreču* itd. govorimo na drugom mjestu, a biti će o tomu jošte govora, no ovdje ka-nimo u kratko i istinito opisati junačtvo gospođske fakincadi u gradu *Puli* proti našim narodnim zastupnikom.

Kadno se dovezoh u kočijah prošle subote naši zemaljaci i državni zastupnici pred zgradu c. k. kotarškoga poglavarstva u *Puli*, dočekalo ih mnoštvo puljske starije i mlađje „*Signorije*“, sakupljene na trgu i pod trianom rečene zgrade za gluhim *žviždanjem* i *nepriljatskom krikom*. *Prijatelji* u *Puli* rekoh nam, da bijaše kolevođenje te demonstracije občinski činovnici, što ne možemo potvrditi, ali toliko je poznato, da bijaše jedan od glavnih *žviždalina* občinski činovnik dr. *Robba*, koji bijaše od jednoga Hrvata za svoju umjetnost nagrađen *čestom zvanicom*.

Poslije audiencije bijaše isti zastupnici, čim se pokazah na stupnicah i na trgu od istih izazivača opet *žviždukom* i divljom krikom pozdravljeni i to uzprkos prisutnosti c. k. namjestnika g. viteza *Rinaldini*-a i gradskoga načelnika g. dra. *Rizzi*-a, koji su mačke promatrati demonstrante.

Kad je imao ministar-predsjednik poslije podne posebnim vlakom iz *Pule* krenuti, pošli su naši zastupnici na kolodvor, da ga i tuj pozdrave i da se s njim opreste.

Pred samim kolodvorom navallše spomenuti *žviždalini* sa uzvišenog položaja rajčicama i lenucima na urednika i zastupnika *Bandiča*, komu izbiše klobuk sa glave i načale. Stražara ne bijaše blizu, a gospođski se fakini razbjegoše čim je stalo tuj sakupljeno mnoštvo naroda groziti im se. Medju timi divljaci opazili sr naši prijatelji i spomenutog jurve *causničaru* dra. *Robba*.

Za taj barbarški čin gospođske fakure u *Puli* činimo odgovorne one osobe, koje su ga mogle preprečiti. Koje su to osobe, ne treba nam tekak spominjati. One su zaista čule jasan i glasan uzklik ogorčenja rečenog zastupnika, koji je pred admiralu, generalu i dragim odličnjaci službeno osobu, koja ga je htjela umiriti, a oblasti izpričati, adresito zapitao: *Jesmo li u Austriji ili u Turskoj?*

Pozdrav ministra predsjednika grofa *Badienija* u *Juršićih*. Javljamo *Vam*, g. uredniče, na radost i utjehu našu, da je ulotkojala *Nj. pruzv.* ministar-predsjednik, vratajući se iz *Pule*, zaustaviti svoj posebni vlak na postaji *Čabrunici* (kod *Juršićih*) u nedjelju 13. t. mj. na 4½ sata poslije podne, gdje ga čekala velika množina n-šeg naroda, koji ga pozdravljahu sa: *živio naš presj. kralj! živio naš ministar! živili Slovinci!* *Iztopiši* iz vlaka, pozdravljen bi od dvojice naših domaćih svećenika, a jedna djevojčica u ime školske mladeži pružila mu jednostavnu al krasnu kitu cvieća. Grofa dirnulo je očevidno slušajući toliko hrvatskih grla i videći naše liepe narodna nošnje. *Burno* pozdravljen prošao je dalje put *Kanfanara*, *Pazina* itd. *Krunitha Majke božje od milosrdja*. Velike se priprave čine za krunjenje kipa *Majke božje od milosrdja* u *Trstu*. Nećemo već sada obširnije govoriti o toj svečanosti, nego čemo nas puk obavijestiti u kratko, koliko nam za danas prostor dozvoljuje, koliko nam ovršiti će se u nedjelju 20. t. m., akoprem su se tomu židovski listi i mjestni magistram protivili na sve načine, tvrdeći, da će ta svečanost biti demonstracija proti Italiji (kao da to na nas spada), koja je pred 26 godina baš na taj dan otelea *papi Rim*. Već danas pako počela je svečanost sa premeštanjem kipa na glavni žrtvenik, a stolna crkva preobučena je u svečano ruho, te pozivlje zvonovi vjernike na pobožnost, koje razpored se je tiskan razajelio. Pred stolnom crkvom prodavaju se i knjižice na uspomenu te slavnosti i to samo u talijanskom jeziku, jer nisu sastavile talij. knjižice, kanonik *Budignon* i župnik *Martelanz* dozvolili, da se ista — za sada — prevede na slovenski jezik — jer da bi to škodilo talijanskom izdanju. Dakle strah od štete nedozvoljuje go-

spodi, da protumače slovenskim župljanom svrhu svečanosti! Da li se sa tako širi pobožnost?

Za ovu priliku sastati će se u *Trstu* 5 biskupa, t. j. nadbiskup goricki, koji će ovršiti krunjenje, biskup *Jubijanski*, biskup *perleško-puljski*, bivši biskup *tršćanski* i sadašnji biskup *tršćansko-koparski*. *Processija* će proći glavnim ulicam kao o sjelovi, a svečanost će se završiti u nedjelju 27. t. m., koji dan će se postaviti okrunjeni kip *Majke božje* na svojo stalno mjesto.

Papir daljnjeg putovanja ministra predsjednika g. grofa *Kazimira Badienija* morali smo poslati za buduć broj radi nestašice prostora. *Radi* toga molimo gg. dopisnike, da se nstrpi izvole do budućeg broja.

Zadru pise nam prijatelji 14 t. mj. Prošli su nas dana posjetili francuzki izletnici sa parobrodom „*Senegal*“. Dočekala ih občina i oblasti. *Francuzi* pozdravili su nas sa uzlikom: „*Živio Zadar!*“ Eto, i oni su znali, da dolaze u hrvatsku zemlju, samo toga ne vidjahu naši *žviždnici*. *Radi* onog „živio“ nije ih baš *Zadar* dočekao velikim užitkom. Mnogi su se čudili, kako su to po *Zadru* sve sami talijanski nadpisi, a svada čuješ hrvatsku riječ iz ustijih prostog naroda. *Svuda* se rumeni crven-kapa, kao da se štidi za te nadpise. *Prošli* dli su put južne *Dalmacije*, gdje ih užitno čekaju hrvatska greca kao dobra prijatelje *Slavena: Viva la France!*

„*Corriere nazionale*“ ili *trcolaza* pre-stao je ovdje izlaziti. *Vele*, da će se od sele to nedonošča radjati u *Trstu*. *Pro-pade* kod vas telegraf.

Čika Jalagan.

Mlada miza. Vredni nećak našega velazasluznoga stariue, dičnoga gosp. dra. *Dinka Vitezića*, gosp. *Frane Vitezić*, prikazati će dne 30. t. mj. u svom rodnom mjestu *Vrbniku* *Svevišnjemu* prvu nekrvnu žrtvu. *Mladomu* svećeniku i rodoljubu, te svoj njegovoj svoji naše najrdračnije čestitke k ovoj svečanoj prigodi!

Iz Voleskoga pišu nam 15. t. mj. *Kad* vas nije do sada nitko obavjestio, dužnost mi je, da iznesem na javu koliko sliedi: *Dne* 30. augusta tek. god. konstituirala se u *Voloskom* „*Muzka* podružnica družbe sv. *Cirila* i *Metoda* za *Istru*“.

U *prostorijah* „*Bratimstva*“ već oko 5 sati poslije podne skupio se priličan broj članova. *Skupština* otvorii g. *Josip Stanger*, koji pozdravi prisutne kratkim ali jezgrovitim nagovorom, razjasniv u kratko svrhu „*Družbe*“, spomenuv također potrebu, da se ustroji što više podr. da se postigne cilj, za kojim teži „*Družba*“. — *Poslije* toga bude pročitani brzojavni pozdrav *E. Katalinčić-Jeretova*, tog čestitog sina gospođskoga *Voloskoga*, koga skupština popratii sa srdačnim „živio!“.

Nakon toga prešlo se na izbor odbora, koji se konstituirao kako sliedi: *Predsjednikom* bude izabran *Konrad dr. Janežič*, odvjetnik u *Voloskom*; tajnikom *Samuel Vladisković*, pomorski kaneton, a blagajnikom *Dragutin Jurko* vić, pomorski kapetan i trgovac. *Zamjenici* izabralo se gg. *A. Blešić*, *Fr. Gerčić* i *V. Tomašić*.

Kod treće točke dnevnoga reda odlučilo se ja, da će podružnica prirediti jednu zabavu u korist „*Družbe*“, te se u to ime izabrao posebnii odbor od 6 članova.

Na konca skrpštine zahvalio se predsjednik prisutnim, što su došli u tolikom broju te izrazio želju, da bi novo konstituirana podružnica cvala i liepo napredovala.

Novo ustrojena podružnica, broji do sada oko 55 redovitih članova. *Sada* imademo u *Voloskom* dvie podružnice: *muška* i *ženska*. *Živili* sviestni *Vološćaci!*

Iste večeri imali smo u vrtu gostione „*k Rozi*“, kako bijaše jurve javljeno u „*Našoj* *sigri*“, koncert, kojeg priredihše naši mladi djaci tamburaši iz *Voloskoga* i *Rukavca*. *Koncert* bio je mnogobrojno posjećen i izpao je, po mnenju svih prisutnih, nad svako očekivanje. *Program* se je izvleo upravo majstorski. *Zalimo*, što bijaše kišovito vrijeme, te nije bilo mnogo posjetnika iz bližnjih mjesta.

Pri konca zabave zahvali sa *gdjica Pija Perčić* u ime svih prisutnih tamburašem, što su bili tako dobri, te su priredili koncert, a i mi ovim putem izrazimo liepu hvalu našim mladim tamburašem.

Tom prilikom bude sabrano za našu „*Družbu*“ između pojedinika 20 forinti čistog prihoda, koji iznos bude predan blagajniku „*Družbe*“. *Samo* napried!

Aramis II.

Znatljajnost. *Netko* je grofa *Badenija* napauvo glavu, da je jedan od divjui slavenkih listova u *Trstu* radikalan. *Ured-nici* tih listova, naime „*Edinosti*“ i „*Naše*

Sluge rekli su, da su jednako kad radikalni, kad konservativni, kako prilike kažu; i oni u obće malo mare za ono, što stanovita gospoda e njih tajne pripadaju. Nego znatljivi su ipak, da li su ta gospoda grofu Badenju rekli, kakovi su svedrahi listovi „L' Istria“ u Poreču i osobito „Il Glorione Peniero“ u Pulji. Urednici istih su se g. ministru-predsjedniku svakako prikazali, ali na kao urednici, nego u drugih odjelih, jedan u Poreču drugi a Pulji.

U izgradnji i navaiah talijanske gospode u Višnjana i u Poreču na naše pučanstvo, koje je bilo došlo u one gradice, da pozdravi ministra predsjednika gosp. grofa K. Badenja, a primili smo obilna izveštaja, koja ćemo priobiti u budućem broju, o čemu obavješćujemo dobitnu gospodu dopisnike.

Odazivljeni izgradnici. Prigodom započeli obćinski izbori u Mošćenici, diglo se lovranske gospode plaćenici u Mošćenici, da zaprieče izborni čin, koji je imao provesti obćinski savjetnik Rubinčić i politički komesar iz Voloskoga. Poglavice tih izgradnika bijahu pohvaljeni, u Voloskom zatvoreni, te napokon dovedeni u tridesane zatvore i pred ovdavnji sud postavljeni. Od svih izgradnika tužilo je državno odvjetništvo njih sedmoricu, koji su prošlog tjedna sjedili na obćinskoj stolici pred ovdavnjim zemaljskim sudom. Obtažnici bijahu sljedeći: Ivan Lazarić iz Kraja odsuđen je na 4 mjeseca tamnice; Ivan Valentin iz Kraja na 3 mjeseca; Mate Valčić iz Kraja na 4 mjeseca; Ivan Valentin iz Mošćenica na 3 dana; Anton Rubinčić iz Kraja na 10 dana, Anton Negovetić iz Grabrova na 3 čedna i Fortunat Domalđević na 1 čedna tamnice.

Kako smo drugom prigodom kazali, ovi muzevi došli su u tamnicu tuđom krivnjom i to krivnjom lovranske gospode, onih šarenjaka i podprepnih talijanske gospode iz Istre, koji su bili najprije pobunili naš izvanjski puk na Lovranskoj, a kasnije na Mošćenici. Ovi jandici podnose pedepsu radi lovranskih uzduznika, koji se slobodno šću i hibeno smiju, što im je za rukom pošlo baciti medju tamošnji naš puk sjeme nesloge i razdora. Te gospodske smutljivce i nemirnjake, te moralne krivce svih nemira i izgrede u onih stranaš činimo odgovornim za nesreću, koja je stigla spomenutu sedmoricu.

Iz Punta (otok Krk) pišu nam 8. t. mj. Početkom tekućega mjeseca popunilo se napokon i treće mjesto ječnika na našem otoku i to za združene obćine Punat-Baska-Vrbnik, sa stielom ovdje u Punta. Time smo u ovo zadnje doba, otkad nas ostavio nezaboravni dr. Fabijančić, zadobili i treću ječnicu silu, a u osobi dra. Dürr-a. Mladi je i to čovjek, a prediču ga najljepši glasovi, jer osim vrstnog ječnika, on je još dobar katolik i od glave do pete naš čovjek. — Dobro nam došao i sljubio se s nama, a na sreću na tjetni na duši milog nam naroda!

Iz Dobrinja pišu nam 9. rujna. Danas je izabran ovdje načelnikom gospodin Ivan Perović, osoba narodnog duha, značajna i u svakom pogledu sposobna za vođenje ove uprave. U obće ljudem, koji su danas postavljeni na čelo ove obćine, ne preostaje drugo, već započeti, da materijalno podignu ovu do sada zanemarenu obćinu. Sa protivnikom nije borenja, jer su nam odatva žile izkorijenje, a sa ono par mutikasa lahko k računau, samo treba briniti se za razne neobhodno nađne potreboe, kao: ceste, puteve i vode, a osobito pako za poboljšanje poljodjelstva, koje kod nas na žalost godimice propada i crne dane prikazuje. Bogu hvala, uz dobru želju sredstva ne fali, zato i jest stalna naša nada, da se ti ljudi neće iznevjertiti i samo za svoju korist se briniti, već boće putem pravice i rada do kazati: sve se može, kad se hoće!

Iz Malog Lošinja pišu nam 15. t. mj. U ono puljsko smetišo ovuda poznato pod imenom „Malčičinka“, bacilo je 100 čestitih naših građana narodnosti istarske, talijanske, elastične, samo ne hrvatske, kojoj jedino pripadaju, aponenica upravljenu na visoko c. kr. namjestništvo, kojom pitaju odrješite mjere, da se na ponove neredi kao što su bili dne 2. i 3. minolog kolovoza. Već ta okolnost, da njisu imali prisiljujog glasila, da svijetla raztrube svoju mudrost, vrlo je značajna, jer su i odvise jasnno pokazali, što treba, da pošteni aviet o njoj sud. Što čestitih građana manje ili više antentičnih — jer kako čujemo ima med njima nezrelih mladića i takovih, koji su se slučajno našli u Lošnju — nije zaista biof, koji bi nas mogao prostrasti; on nas pače tješi, jer nam veli, da je broj dobro mislećih daleko znatniji. Ti

građani, koji se kriju pod mističnim brojem 100, učinili bi nam u ostalom veliku uslugu, kad b. nam objelodanili svoja imena, da se možemo osvjedočiti o njihovoj čestitosti i kulturi, kojom se toliko razmeću. To pitamo od njih punim pravom, jer će nam i oni sami priznati, da tim što su podpisali spomenicu, nijesu zaista zaslužili ime, kojom se toliko diče. To će oai tim radje učiniti, što smo urjevali, da se pred javnošću neće sramiti svojih djela.

Što se pak same spomenice tiče, to se u njoj zrcali siromastvo njenog sastavitelja, a izbija na površinu omiljeno oružje naših narodnih protivnika: laž i potvaranje. Vak se tuži, što mu nedajno janje vodu mlati. Pošto su srećano pokadili obćinskoj upravi, što nastoji u mjestu uzdržavati mir i poredak — to se ima postići zabranom, da se ne pjevaju hrvatske pjesme — obraju se ti čestiti građani na sva, što je hrvatskoga u mjestu. Po njihovim riječima onaj se jedini spas za ovo mjesto, a mi se usodjivo utvrditi, da su oni jedina njegova propast, oni su vam zrela samo za prekonorske jakinske brigove. Kakva im je čud nek se vidi iz sledećega: Što čestitih građana svojim potpisom potvrđuju, da se je vikalo: „dolje s obćinom, van s Talijani“ povici, kojih nitko nije čuo jer ih bilo nije. Što čestitih građana svjedoci, da je jedan svedenih bunio puk; meću mu u usta riječi, kojih nije rekao; što čestitih građana sumnjiči činovnike, potvrara deano i lievo bez obzira, da li govore istinu ili laž. Zato treba čestitosti i kulture, kako ju svaćate vi, gospoda 100.

Jedna je ipak istina sadržana u spomenici, a ta jest, da se ti delije boje ovdješnje „Cilaonica“. Mi smo i od prije predobro znali, da jim je „Cilaonica“ tra u peti, ali to drugocjeno priznanje oni nam daju u svojoj spomenici, a mi smo im od srca harni, što nam čine tako liepi reclame, što nam ne poricu obstojnosti oni, koji kao svemogućji mogu sve obratiti u ništa. Što pak prigovaraju, da su Hrvati od pokojnika Ostromana stvorili moćenika, to jim je na diku, jer je bez dvojbe častnije i čovječije izkazati združuju počast umorenu neđudnu mladici, nego uzimati u zaštitu njegove ubojice i moralne krivce tog ubojstva. Zlorabio bih ustrijelivost velice njenog urednika i stovanih čitatelja, kad bih hio iztaknuti sve ono mnoštvo protuslova i izvrćanja, što je nanizano u toj spomenici. Reći ću još ovo: Što čestitih građana pita da se poduzmu stroge mjere, jer da će se inače prvom prigodom ponoviti neredi. Pošto im ne možemo dopustiti, da znadu za tudje osnove i namjere, nego samo za svoje, jasno je, da te neredi oni sami spremanju, a mi ih unspred za nje činimo odgovornim. Zaista „difficile est satyram non scribere“! Jedan ju je od Vas spicao, a stotina ju je potpisala.

Iz Draguča pišu nam 13. t. mj. Početkom toga mjeseca otvorena je u ovom talijanskom gnjezdu nova postaja c. kr. žandarmerije. Da se to zbilo, zahvaliti imademo šaci ovdješnjih naših narodnjaka, koji moradoše kojesta već preživjeti i pretrpjeti od pripadnika istarske buzetkog Spasitelja.

Ali čim saznanodše zato kolovodje mjestne uprave skočili su na junačke noge, pa začeli trubiti u svijet, da su oni izproslili rečenu žandarmerijsku postaju. Bravo, bravo delije! Sreća da vas svijet poznaše.

Da se pako znade točno prebivalište c. kr. žandarmerije, treba nadpis — treba tablica. I tu gja! Čudo nečevano. Na prvom mjestu namještene tablice čitamo njemački, na drugom talijanski i — *ferdy baraka*; hrvatski ništa! Hrvatskog napisa ne bi mogla podnesti valjda tablica. Nije li to krasna ilustracija k našim odnosajem? Molimo Vas, gospodine urednike, izvelite se popittati kod kompetentne oblasti, je li voljna promjeniti rečenu tablu i po pravici dati mjestu na novoj tabli i hrvatskom napisu. Molimo nadalje, da si ovo zabliježe naši dieni narodni zastupnici u Beču, te da prigodom kojom i tu upotrebe kao dokaz, kako se poštuje i od c. kr. oblasti jezik većine pučanstva Istre.

I školske oblasti dobro bi bilo, da učine svoju. U Draguču postoji škola sa hrvatskim i talijanskim učevnim jezikom — dakle paralelka — ali napis čitamo samo u talijanskom jeziku. Po užanci! Neću da govorim o napisu mjestne uprave „Consiglio d' amministrazione Comunale“, jer bi time uvriedio ponos dragučskih patriota! Nek im bude. Istarski šarenjaci ne mogu biti, drugo, nego šišmiši, a fućak ne može biti drugo nego li fućak! Dragučanin.

Iz Kanfanara pišu nam 14. septembra. Ministar-predsjednik Badenji kod nas. Velika čast dopala nas u subotu. Bijaše javljeno našim oblastima, da će se ministar-predsjednik, prolazeć iz Rovinja u Pulju, zaustaviti kod nas 11 časova i da se imajo

njegovaj preuzv. pokloniti mjestne oblasti. U 8 sati u večer dopeje se njegova prejavnišnost posebnim vlakom. Čekaoica I. razreda bijaše ukusno naklčena cvijećem, a sva postaja dostatno razsvjetljena. U čekaoici čekaaše njegova preuzvišenost mjestni svedenici i častni kosp. župnik iz Žrnjina, obćinsko zastupstvo, žmijuki načelnik sa jedinim savjetnikom i — *nabudigatreba* — savničestoki načelnik sa 2 savjetnika. Kotarski glavar predstavši najprije našega sjedoga starca dekana S t u d e n c a, koji ga pozdravi u hrvatskom jeziku sa dobro došao, onda predstavši mu druge svedenike, te dođje do načelnika Okrta. Nu žalibože ovaj pozdravi ministra u talijanskom jeziku, što mu ni pošto nije u čast, budać je do sada nosio benevrecke. Tomu su krivi naši šarenjaci, jer su mišlili, da su tim spasili — patriju! Vileđ ministar u usijuh načelnika naušnicu, popipja ju rukom, te upita, da li je ovo ovdje u navadi. Nešto više govorio je ministar sa savničestokim načelnikom, koji mu je valjda kazivao, da su kod njera svi — *purissimo sangue*. Zatim nas je ministar ostavio i Naroda sabralo se u stotinu, koji odneševljeno pozdravljaaše njegovaj preuzvišenost na dolazku i odlazku sa urnebesnim živio! Naši karnjeli, koje sa poznajemo od 20 i više godina nazad, bijahu sakupili sve, što puše ili puhati moglo u njihov krivi rog, te zaključali i molili puk, neka više samo „avio“, nu svi njihovi avio utonali su sramotno u morn našega živio! Pucalo se također iz pušaka.

Jučer u 5 sati poslije podne vraćala se njegova preuzvišenost iz Pulje u Pazin i opet ga dočekalo mnoštvo našega naroda, te ga pozdravljaaše sa krepkimi živio, a talijanska ekipa sabrala se blizu Milha, gdje se mudela sa svojim avio. Od talijanske stranke bijaše mnogo izazivanja i groznja proti našemuku i to još kasno u noći, gdje su uglađjena gospoda navačila na kuću našeg rodoljuba *Križnića*. Mi smo Hrvati, Austriji odan narod i želimo imati mir s onim, s kojim živimo i živili su naši stariji u prijateljstvu, ali otkad nam zapovjeda sadašnji tajnik, ne ima mira niti čemo ga imati; on zapovjeda Kanfanaru i Selu rovinjskomu, kao kakav samovoljar, pošto se je nasitio našeg kruha i obogatio našim novcem. I karnjeli moraju plesati, kako on svira. Karnjelo nije drugo, da inamo načelnika kmeta, zato učinise utok proti njemu i najbriže ča im se ugoditi, jer oni hoće imati *podčelja*, koji bude imao oštre zube, da oglođe još ono, što je ostalo. Tužna nam majka! Iz Kaštelor. pišu nam 13. septembra. Doznali smo privatnim putem, da će njegova preuzvišenost g. ministar predsjednik grof Badenji kroz naše selo u Poreč putovati. Od devete jutra do tri popodne — dok smo se osvjedočili, da je krenuo kroz Višnjau — čekaaše njegovaj preuzvišenost jučer na cesti. Naše selo broji jedanajst stotina duša, a preko dvie tradicije oduševljeno i neuztrpljivo čekaaše, da se poklone i da pozdrave prvoga savjetnika Njegovoga Veličanstva cesara i kralja našega. — Bio nas je velik broj, ali žalibože bez poglavara. Naš župan Mečis (Mekiš) odputovao je rano u Višnjau, bez da je ikomu javio, da nas onđje kao Talijane zastupa kad mu to ovdje nije pošlo za rukom prigodom dolazka u Kaštelor c. kr. namjestnika g. Rinaldini-a.

Pošto je g. Mekiš znao, da će njegova preuzvišenost proputovati naša mjesto, a nije nam javio, dapače na nas ciediti postup, neka si dobro zapamti, da je tim svojim nepravednim postupkom uvriedio i ogorčalo cijelo pučanstvo. Sada su se osvjedočile i njegove podprenice, da on — Mekiš — mari za Kaštelorce — koje nedostojno zastupa — kao i za lanjski snieg, te se nadamo, da neće toga njeđan Kaštelorac zaboraviti kod budućih izbora, i da će si slobodno izabrati župana, koji se neće sramiti zastupati i predstaviti ih u svakoj prigodi.

Za danas dosta! Dozvolom gospodina urednika javiti čemo se do mala. (Samo izvelite. Op. uređ.)

Ustanovljenje podružnice „Družbe sv. Cirila i Metodaa za Istru“ u Ciričežu. Od tamo pišu nam 14. t. mj. Ovdje se je konstituirala podružnica „sv. Cirila i Metodaa“ sa sjelom u Ciričežu, obćina Roč, u najvećem redu. Točno u 5 i pol sati poćalje podne otvori sjednicu naš bivši zastupnik gosp. Fran Flego sa vrlo krasnim i poučnim govorom, a iza toga prešlo se na biranje odbora, te bijahu jednoglasno izabrani, predsjednikom gosp. Mate Greblo, zamjenikom g. Pečlar Pavletić, tajnikom g. Matija Pavletić, zamjenikom g. Lada Paveli, blagajnikom g. Antun Greblo, a zamjenikom g. Ivan Buždon. Pošto bi-

jaše izabran odbor, stupi na predsjednička stolica g. Mate Greblo, predsjednik, te pozdravivši vrlo okretim i zanosnim govorom sve prisutne, avrši svoj govor sa trokratnim živio-klikom Njeg. Veličanstvu Franji Josipu I., našem premlistovomu cesaru i kralju. Glavnu družbu zastupao je vriedni g. Ivan Kante.

Najtopliju hvalu izričemo svim onim, koji sa nas istoga dana posjetili; osobito pako rado se zahvaljujemo tamburskomu i pjevačkom zboru iz Buzeta, koji nas je, nepožaliv nikakova truda, također posjetio, te točno i krasno odigrao i odpjevalo nekoliko komada. Oduševljenju ne bijaše ni kraja ni konca. Kod skupne večere palo je liepih nazdravica, a zatim se mladji naraštaj zabavljao plesom. Već iste večeri bijaše upisanih do 60 članova, a nadam se, da će ih se još preko 60 upisati. Bog blagoslovio!

Glavna skupština „Bratovštine hrvatskih ljudi u Istri“. Na zadnjoj stranici današnjeg lista donosimo poziv na glavnu skupštinu naše plemenite „Bratovštine“ sa dnevnim redom, a ovdje upozorujemo na to gg. članove i njezine prijatelje, moleći ih, da se sjete i ovom prigodom onog našeg toli blagovornog država.

Izpod Kaika (Otok Cres) pišu nam 12. t. mj. Više puta težka snidbina prati čovjeka na ovom svietu, da isti, ako nebi imao čvrstu vjeru, morao bi sđvojtiti i klontiti duhom. Čuo sam nješto pripovijedati svoje dobre roditelje: „Jao si onomu, koji se rodi u petak“; ja, kao đačko, bih se nasmijsao, ali sada u izkustvu, spomenute riječi, skoro mi se čine vjerojatne.

Dan danas kamogod krenemo našim okom, u svakom skoro staležu, naći čemo da vladu sebičnost strast i kleveta. Ova nesrećna strasti uvjek su se već i u iste prosvietljene razrede. Zalostan doista prizor i dostojan oplakivanja.

Premda prosti kopač, ipak želio bih znati, kad čovjek čovjeka upropasti, kad ga liši njegova prava, kad mu uzme njegov dobar glas, koji po našu više vriedi nego zlatni pas, jeli dosta da klevetnik pita oprost, ili jeli dnuzan nadoknaditi kvar? Ja sam čuo moja ođgojtjelje praviti: čovjek čovjeku nesmije kvara činiti, a ako ga je učinio, treba da mu plati ili popravi njegovo poštenje. Ali biva ovako danas? Nu što je ovaj sviet? Sviet je dolina suza, nevolja, prevara itd., zato čovjeku poštenjaku nepreostaje drugo, nego gojtiti čvrstu vjeru i ufanje u Boga.

Svanuti će dan, kad će svega nestati. Miroćiti nastojimo časti, slave, dostojanstva itd. pa se borimo za domovinu i vjeru, a pustimo nek nas zlobni sviet čine i proganja do mile volje. Sv. Matej, čuo sam na dan svih Sveth više puta pjevati moga velečasnog župnika, govori: „Blazeni, koji progonašta trpa radi pravde, jer njihovo je kraljevstvo nebesko“.

Za spomenik dru. A. Podraki uplatili su nadalje gg. Frulić Sime, Grdošeo 6 for., Flego Fran, Počkajki 2 for., dr. Anton Antončić, Krk 5 for., Matejčić Fran, Pazin 5 for., Žuček Ljudevit, Golgorica 1 for., Monsignor Vinko Zamlić, Volosko 2 for., Viktor Tomičić, Volosko 2 for., Gjuro Korka, Volosko 2 for., Stjepo Gjivić, Pula 1 for., dr. Ivo Zuccoo, Pula 1 for., Križ Lacko, Pula 2 for., Jenko Slavoj, Podgrad 1 for., Kozalić Sime Kvirin, Lošinj 2 for., Baretić Jakov, Boljun 1 for. — Na plemenitom daru srdačna hvala!

Za žensku podružnicu družbe sv. Cirila i Metodaa u Opatiji uplatili su za tekuću godinu 1896. po jednu forintu članarino: predsjednica Marija Bečić, tajnica Antica Justić, blagajnica Marica Letiš, Marija Jurković, Marija Jezica, Angjela Jurković, Julija Fijaman, Marija ud. Tomašić, Ivanka Jurković, Ivanka Bečić, Josipa Eleac, Marija Justi, Regina Fijaman, Cecilija Justić, Metilda Ribar, Angjela Tomašić, Marija Tomašić, Anastazija Kundić, Erogenija Pošćić, Ema Letiš, Zora pl. Zambelli, Anka Tomašić, Franika Žigulčić, Marija Fijaman, Katica Križić, Virginija Miran, Marija Zust, Klementina Tomašić, Milka Jurković, Marija Mohović, Jelisava Jurković, Sofija Drožina, Regina Jačić, Karmina Peršić, Vjekoslava Chmelč, Ivanka Justi, Santicia Jurković, Margareta Justi, Josipa Hartman, Pavica Jenko, Sofija udova Šabec, Antica Fijaman, Antica Frian, Marija Alešovec i Franika Tomašić; po 1 krunu; Regina Miran, Z. Letiš, Marija Klajčić, A. Rajčić.

Za povodnjom unesrećenoj u Sv. Martinu (obćina Buzet) darovao ju g. Gjuro Vučković u Trstu 5 for. i g. Sime Kvirin Kozulčić 2 for., na čemu sa siromošni primitelji najrdračnije zahvaljuju, želeći, da Bog darovateljem stotrukoo naplati.

Za udovu Mariju Ostroman pripisao ju u Lošinj for. 10 prvijeli g. dr. Dinko Vitezić, odvjetnik u Krku.

Brzjavi „Naše Sloge“

Pula, 17. novembra 1896.

Plodovi talijanske kulture u Istri. Nočas zamazali su ornitom zid i vrata čitavnice.

Zahvala.

Čast je podpisanom zahvaliti se u ime „Hrvatske čitavnice u sv. Petru u Šumi“ svoj gospodi tamburašem i pjevačema iz Pazina, a poglavito njihovom ravnatelju gosp. Ernestu Jelušiću i svim djakom iz raznih krajeva naše mile Istre, koji su se živo zauzeli, da naša veselica od dne 23. kolovoza t. g. čim liepše izpade.

Pripislaše ulazninu sljedeća gg: Vjekoslav Spinčić, zastupnik naroda for. 5; Gradiš Josip, dr. Kurečić Šime, Luki Ivan po for. 2; Vranjac Ivan i Klinar Valentin for. 1. Buda i njima ovdje izrečena naša najsrdačnija zahvala.

Očuo, „Hr. čitavnice u sv. Petru u Šumi“

Oglas.

P. n. gg. članovi „Bratovštine hrvatskih ljudi u Istri“ pozivaju se ovim na redovitu glavnu skupštinu, koja će se obdržavati četvrtak dne 24. t. mj. u prostorijah „Narodnoga doma“ u Kastvu sa sljedećim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsjednika.
2. Izvješće tajnika.
3. Izvješće blagajnika.
4. Izvješće revizijsalnog odbora.
5. Izbor upravnog odbora.
6. Izbor revizijsalnog odbora.
7. Promjena društvenih pravila.
8. Različiti predlozi.

Očuo „Bratovštine hrv. ljudi u Istri“.
Kastav dne 14. septembra 1896.

Ante Turak v. r.
predsjednik.

KOTER

podpuno opremljen od bačva 19 — 16, čvrsto i dobro sagrađen 1892, od izabrane hrustovine, udjoven bakrom a galvanizovanim željezom oplaćen (fodrato) žutom ujedri, uvršten po austrijanskom „Veritas“ u razred A (14 — 12) P. I. L. prodaje se u Kraljevici. Potonje obavijesti daje brodoglasnik I. Arčanin, Kraljevica.

FILIALKA

C. K. PRIV. AVST. KREDITNOGA ZAVODA za trgovinu in obrt u Trstu.

Novci za vplaćiti.

Vredn. papirjih na 4-dnevni odkaz 2 1/2%	V naploženih na 30-dnevni odkaz 2 1/2%
50 — 2 1/2%	3-mesečni 2 1/2%
80 — 3%	6-mesečni 2 1/2%

Za pisma, kojima se moraju izplaćiti i sudnjih bankovnih avst. val. stojiće novo obratitak u krapet s dnem 5. februara, 9. februara in odnošno 2. marca t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni odjel.

Vredn. papirjih 2% na vasiko svrsto. V naploženih brez obrovi.

Nakaznice

za Dunaj, Prago, Pošto, Brno, Lvov, Tropavo, Keko-kator za Zagreb, Arad, Bilešiti, Gablonz, Gradec, Sibinj, Inocost, Colovce, Ljubljana, Lina, Olomouc, Reichenberg, Saaz in Solnograd, — broz troškovi

Kupnja in prodaja

vrednosti, divit, kakor tudi vnovčenje kupovni protiv odbitka 1% provizije. nkase vseh vrst pod najumestnijimi pogoji.

Predumji.

na jamčavne listine pogoji po dogovoru. Kredit na dokumente u Londonu Parizu, Boro linu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih. Kreditna pisma na katerokoli mesto.

Vložki u pohranu.

Sprejemajo se u pohranu vrednostni papirji, ali ali srobnit donar, inozemski bankovni itd. — po pogodbi.

Naša blagajna izplaćuje nakaznice narodne banke italij: aka v italijanskih frankih, ali po dnevnem kursu.

Trst, 2. februara 1896.

Svećar

J. Kopač

Solkanska cesta

u GORICI

broj 9.

preporuča veletastnomu svećenstvu, crkvenim upravam, te slavnom občinstvu prave

pčelno-vošćene sveće

kilogram po for. 2-45.

Da su ove sveće, koje nose protokolirani tvornički znak, nepokvrene, jamčim sa svotom od 1000 kruna.

Sveće slabije vrsti za pogreba i postranu razsvietu crkava dobivaju se po vrlo niskoj ceni.

Prodajem takodjer tamjan za crkve

Lacrima najfiniji	klgr. po for. 1.20
obični	1.—
Gracis	—60

Robu šalje na sve strane austro-ugarske monarhije prosto od poštarine.

odgovorni urednik i izdavalac Mate Mandić

U ljekarni E. Tomaja nasljednik

A. WINGER

u Zagrebu, Ilca broj 12.

dobivaju se osim svih ostalih liekova nekoji obće prokušani i vrlo koristni osobito preperuke vrijedni liekovi:

Mazilo proti kostobolji ili protinu, rješa-
kalanju i trganju u kostih, ukocenosti ili grčevom u šlah, boli u lukovih i kričih, kostonom poganca, probadanju, svakovratnim uscabam. — Cijena 80 novč.

Sladka voda za kašalj ili breh i za prsa, kojim se lieči kašalj, prehlada ili katar u prsih, plućih, teško di-
sanje, promuklost u grlu, spijlivot. — Cijena 80 novč.

Pojačeni željezoviti sirup djeluje proti slabosti, djetinjoj
križavosti, ženakim bolestim, slabok-
rnosti, namoći. — Cijena 80 novč.

**Pojačene švedske kaplje ili švedska
živorna tinktura (Lebensessenz).** Ovim se glasovi-
tim sredstvom očisćuje krv i slatavica, popravja i okrepljuje
želudac i ublažuje glavna bol, olakšava teginja ili mučnina, tjera
napuhlost i vjete, odklanja se bol u šlatici, žaludacno grčevu, žu-
dica, grznica ili zimica, svježanje ili griznja u trbahu. Tko ovu
toll koristno djelujuću švedsku tinkturu redovito pije, sačuvat
će si zdravlje, čijelesnu snagu i započeti rane bolesti. — Cijena
flašic a naputkom 80 novč.

Prah za blago ili za mravu, koji svakomu
poručam za konjski keh ili kašalj, za volovo, krave i ovine, za
lagano čišćenje, za objavljanje želudca i probave, kada blago neće
rado iderati, pa se napanuje. Krave davaju od njega više i boljšega
mleka, konji postaju čiji i jači. — Cijena jednom omotu 45 novč.

Svajcarske pilulice, najsigurnije sredstvo za čiš-
ćenje i snajenje želudca ili
štomaka i crijeva, za otvaranje proti zapeklit, navalj krvi u glavu
i prsa, tromosti ili težini. — Cijena štataljic 70 novč.

Mazilo za blago osobito za konje i volove proti ko-
stenoj boli, ugrčnim, nategnutim šla-
m, ukocenosti i oteklini poslije težakoga napora, za objavljanje i
okrepiljanje šila i živaca. — Jedna flaša 80 novč.

Tekućina proti izpadanju vlasi učvršćuje i
hrani kore-
nje vlas, odstranjuje prhuti i pospijete rast kosa. — I flaša 50 n.
Mast proti lišaju, kraslam, peručini i ospitnam. — Jedan
lontic 50 novč.

Fine parfume, mirisave vodice, razno pomade i boja za farbanje kose, da sieđe koso poerne, fine sapunae, praške
za gospodje, sredstva za poljepšavanje; praške za čišćenje zubi, tjestine za zube, od kojih zubi pobieljuju.

Spužve za umivanje, kefice za zube.

Razne sprave iz kaučuka, bandaže, povoje za rane, pojase, kirurške sprave.

Ruskog čaja, finog Jamaika-Ruma, Malaga-vina, franczckoga Cognaca.

ZALHA MINERALNIH VODA.

Sve po novinah oglašene medicinske specijalitete.

Tko naruči za pet forinta vrijednosti, plaćam sam poštarinu.

Sve strojeve za poljodielstvo i vinogradarstvo

Cijene iznova snižene

Preše za grožđe, diferencijalni susta

Ovaj sustav preša ima najveću čistajuću moć o
svih drugih, ma kojih mu drugo bilo prešah.

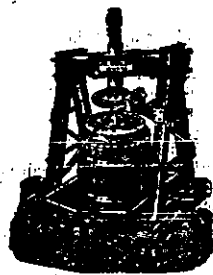
Preše za masline, hüravitičk preše, štrcaljke proti perono spori, Vermorelov sustav;

ove moie štrcaljke su poznate kao najbolje
najefitnije: automatične štrcaljke: maslinice s
spravom za multi jagode, preše za seno, trier
itd. tvorj u najboljem proizvodu

Ig. Heller, Beč

11/21 Praterstrasse 43.

Členike i svjedodžbe gratis! — Čuvati se kon-
trafakcij! — Traže se zastupnici!

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

(registrirana zadruga s ograničenom jamčevinom)

u Trstu Via Molin piccolo br. 1, I. kat

(blizu nove poštanske zgrade)

Daje posude na uknjžbu uz 2 1/2% u mjencje po 6% na zalogo po 5 1/2%. —
Prima štredovne uložke uz 4%. — Ureduje svaki dan od 9-12 sati prije podne i
od 3-4 sata poslije podne, a u nedjelji i u praznici od 10-12 sati prije podne.
Izplaćuje se svaki ponečieljek od 11-12 sati prije podne i svaki četvrtak od 9-4
sata poslije podne. Glavne dionice vrijede 200 kruna. Zadruga dionice mogu sa-
plaćati u mjesečnim obrocih po 1 for. a vrietit svaka 10 for.

Tiskara Dolan